

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1856.

Zweite Abtheilung.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. October 1856.

Dziennik Rządu Krajowego

d l a

Okręgu administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1856.

Oddział drugi.

Zeszyt XI.

Wydany i rozesłany dnia 25. Października 1856.

14.

Kundmachung der Landesregierung vom 5. October 1856,

giltig für das ganze Krakauer Verwaltungsgebiet,

betreffend die Aufstellung und Einrichtung der Cimentirungsämter in dem Krakauer Verwaltungsgebiete und die Bestimmungen über die Cimentirung der Maaße und Gewichte.

Mit Bezug auf die über die Einführung der niederösterreichischen Maaße und Gewichte im hiesigen Verwaltungsgebiete ergangene hierortige Kundmachung vom 1. März l. J. Z. 6269 (Krakauer Landesregierungsblatt, zweite Abtheilung, IV. Stück N. 5) und mit Bezug auf die von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit Allerhöchster Entschliesung vom 13. August 1856 genehmigte Erstreckung des Termines zu dieser Einführung auf den 1. Jänner 1857. (Krakauer Landesregierungsblatt, Jahrgang 1856, erste Abtheilung XXXVIII. Stück, N. 163, Seite 465) werden über die Aufstellung und Einrichtung der Cimentirungsämter nachstehende Bestimmungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

I. Für das Krakauer Verwaltungsgebiet werden 40 Cimentirungsämter in den nachbenannten Orten aufgestellt und zwar:

1. in der Hauptstadt Krakau für den Stadtbezirk, und für die Bezirke Mogila, Pischki und Krzeschowice.

Ferner im Krakauer Kreise:

2. in Chrzanow, für die Bezirke Chrzanow und Jaworzno.

Im Bochniaer Kreise:

3. in Bochnia, für die Bezirke Bochnia, Brzesko und Wisnicz.
4. „ Woynicz, „ „ „ Woynicz und Radlow.
5. „ Wieliczka „ „ „ Wieliczka und Niepolomice.
6. „ Podgorze für den Bezirk Podgorze.
7. „ Dobczyce „ „ „ Dobczyce.

Im Tarnower Kreise:

8. in Tarnow für die Bezirke Tarnow und Tuchow.
9. „ Dombrowa „ „ „ Dombrowa und Zabno.
10. „ Pilzno für den Bezirk Pilzno.
11. „ Ropczyce „ „ „ Ropczyce.
12. „ Kolbuschow „ „ „ Kolbuschow.
13. „ Mielec „ „ „ Mielec.
14. „ Zaffow „ „ „ Zaffow.
15. „ Dembica „ „ „ Dembica.

14.

Obwieszczenie Rządu Krajowego z dnia 5. Października 1856,

obowiązujące w całym Okręgu Rządowym Krakowskim,

dotyczące ustanowienia i urzędzenia urzędów, ostęplowaniem się trudniących, w całym Okręgu Rządowym Krakowskim i ustaw co do cechowania miar i gwichtów.

Oдноśnie do Obwieszczenia z dnia 1 Marca b. r. do L. 6269 (Krakowski Dziennik Rządu krajowego, II oddział, IV zeszyt, N. 5) względem zaprowadzenia niższo-austriackich miar i gwichtów w tutejszym okręgu rządowym, i oдноśnie do Najwyższego Postanowienia z dnia 13. Sierpnia 1856, którym Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, uchwalić raczył, ażeby termin do zaprowadzenia tychże przeznaczony, do 1. Stycznia 1857 odroczony został, (Krakowski Dziennik Rządowy, rok 1856, oddział pierwszy, zeszyt XXXVIII, Nr. 163, str. 463) podają się do publicznej wiadomości następujące ustawy względem ustanowienia i urzędzenia urzędów cechowaniem się trudniących.

I. Dla Krakowskiego Okręgu Rządowego zaprowadza się 40 urzędów do cechowania w niżej mianowanych miejscach:

1. w główném mieście Krakowie dla okręgu miasta, i dla powiatów Mogiła, Liszki i Krzeszowice.

Dalej w obwodzie Krakowskim:

2. w Chrzanowie dla powiatów Chrzanów i Jaworzno.

W obwodzie Bocheńskim:

3. w Bochnii dla powiatów Bochnia, Brzesko i Wiśnicz.
4. w Wojniczu dla powiatów Wojnicz i Radłów.
5. w Wieliczce dla powiatów Wieliczka i Niepołomice.
6. w Podgórzu dla powiatu Podgórze.
7. w Dobczycach dla powiatu Dobczyce.

W obwodzie Tarnowskim:

8. w Tarnowie dla powiatów Tarnów i Tuchów.
9. w Dąbrowie dla powiatów Dąbrowa i Żabno.
10. w Pilźnie dla powiatu Pilzno.
11. w Ropczycach dla powiatu Ropczyce.
12. w Kolbuszowy dla powiatu Kolbuszów.
13. w Mielcu dla powiatu Mielec.
14. w Zassowie dla powiatu Zassów.
15. w Dembicy dla powiatu Dembica.

Im Sandezer Kreise:

16. in Neusandez für die Bezirke Neu- und Alt-Sandez.
17. „ Limanow „ „ „ Limanow und Tymbark.
18. „ Neumarkt „ „ „ Neumarkt und Czarnydnajez.
19. „ Grybow für den Bezirk Grybow.
20. „ Cieschkowize für den Bezirk Cieschkowize.
21. „ Krinica „ „ „ Muschyna.
22. „ Kroscentko „ „ „ Kroscentko.

Im Wadowizer Kreise:

23. in Saybusch für die Bezirke Saybusch, Slemień und Milowka.
24. „ Myslenice „ „ „ Myslenice und Jordanow.
25. „ Wadowice „ „ „ Wadowice, Makow und Kalwarja.
26. „ Skawina für den Bezirk Skawina.
27. „ Dświęcim „ „ „ Dświęcim.
28. „ Andrychan „ „ „ Andrychan.
29. „ Kenty „ „ „ Kenty.
30. „ Biala „ „ „ Biala.

Im Jasloer Kreise:

31. in Gorlice für die Bezirke Gorlice und Biecz.
32. „ Jaslo „ „ „ Jaslo und Brzostek.
33. „ Zmigrod „ „ „ Zmigrod und Dukla.
34. „ Strzyżow „ „ „ Strzyżow und Frystat.
35. „ Krosno „ den Bezirk Krosno.

Im Nzeschower Kreise:

36. in Nzeschow für die Bezirke Nzeschow, Tyczyn, Glogow, Lancut u. Sokolow.
37. „ Przeworsk für den Bezirk Przeworsk.
38. „ Lezajsk „ „ „ Lezajsk.
39. „ Rozwadow für die Bezirke Rozwadow, Nisko und Manow.
40. „ Tarnobrzeg für den Bezirk Tarnobrzeg.

II. Das Cimentirungsamt von Krakau wird unter die Aufsicht und Leitung des Krakauer Magistrates gestellt, in den übrigen Standorten steht das Cimentirungsamt unter der Aufsicht des im Orte befindlichen k. k. Bezirksamtes. Die Leitung des Cimentirungsgeschäftes in letzteren Standorten wird dem in diesem Orte befindlichen Magistrate zugewiesen; in jenen Orten wo kein Magistrat besteht, hat auch die Leitung des Cimentirungsgeschäftes von dem betreffenden k. k. Bezirksamte zu geschehen.

III. Für das Krakauer Cimentirungsamt wird die Einrichtung und Organisirung im besondern Wege erfolgen; in den übrigen Standorten wird zur Besorgung der Cimentirungsgeschäfte ein eigener Cimentirer aufgestellt werden, welcher von dem im Orte befindlichen Magistrate bestellt und von dem k. k. Bezirksamte bestätigt wird; für jene

W obwodzie Sandeckim.

16. w Nowym Sączu dla powiatów Nowy i Stary Sącz.
17. w Limanowy, dla powiatów Limanowa i Tymbark.
18. w Nowymtargu dla powiatów Nowy i Czarny Dunajec.
19. w Grybowie dla powiatu Grybów.
20. w Ciężkowicach dla powiatu Ciężkowice.
21. w Krynicy dla powiatu Muszyna.
22. w Krościenku dla powiatu Krościenko.

W obwodzie Wadowickim:

23. w Żywcu dla powiatów: Żywiec, Slemień i Milówka.
24. w Myślenicach dla powiatów Myślenice i Jordanów.
25. w Wadowicach dla powiatów Wadowice, Maków i Kalwarya.
26. w Skawinie dla powiatu Skawina.
27. w Oświęcimie dla powiatu Oświęcim.
28. w Andrychowie dla powiatu Andrychów.
29. w Kętach dla powiatu Kęty.
30. w Białej dla powiatu Biała.

W obwodzie Jasielskim:

31. w Gorlicach dla powiatów Gorlice i Biecz.
32. w Jasle dla powiatów Jasło i Brzostek.
33. w Żmigrodzie dla powiatów Żmigród i Dukla.
34. w Strzyżowie dla powiatów Strzyżów i Frysztak.
35. w Krosnie dla powiatu Krosno.

W obwodzie Rzeszowskim:

36. w Rzeszowie dla powiatów Rzeszów, Tyczyn, Głogów, Łańcut i Sokołów.
37. w Przeworsku dla powiatu Przeworsk.
38. w Leżajsku dla powiatu Leżajsk.
39. w Rozwadowie dla powiatów Rozwadów, Nisko i Ulanów.
40. w Tarnobrzegu dla powiatu Tarnobrzeg.

II. Urząd cechowania w Krakowie poddaje się pod dozór i zawiadowanie Magistratu miasta Krakowa, w innych stanowiskach zaś podlega urząd cechowania dozorowi znajdującego się w miejscu urzędu powiatowego. Zarząd działalności cechowania w ostatnich stanowiskach przydziela się istniejącemu w tém miejscu Magistratowi. W owych miejscach, gdzie Magistrat nie istnieje, prowadzić będzie kierownictwo urzędu cechowania przynależny urząd powiatowy.

III. Dla urzędu cechowania Krakowskiego będzie przepis co do urządzenia i organizacyi w osobnej drodze wydany; w innych zaś stanowiskach będzie do wypełniania działalności cechowania osobna osoba wyznaczoną, którą znajdujący się w miejscu Magistrat mianuje, zaś urząd powiatowy zatwierdza; w owych miej-

Orte, wo keine Magistrate bestehen, bestellt den Zementirer das k. k. Bezirksamt. Die Zementirer werden von den k. k. Bezirksämtern in besondere Eidespflicht genommen und zur Besorgung ihrer Geschäfte mit einer eigenen Instruktion theilhaftig werden.

IV. Jedes Zementirungsamt wird die nöthigen Muttermaasse und Gewichte so wie auch die nöthigen Zementirungsstempel erhalten. Das Zementirungsamt in Krakau wird mit 1. November l. J. activirt; der Zeitpunkt der Activirung der übrigen Zementirungsämter wird nachträglich kundgemacht werden.

V. Die Kosten sowohl für die Beschaffung der Muttermaasse, Gewichte, Stempel und der nöthigen Geräthe, als auch für die Besorgung des Zementirungsgeschäftes selbst, werden mittelst des Landesfondes bestritten werden.

VI. Die Zementirung hat unentgeltlich zu geschehen.

In der Stadt Krakau und dem Krakauer Kreise hat die daselbst bisher gesetzlich bestandene Einrichtung einer Zahlung für die Zementirung mit 1. November l. J., als dem Tage der Activirung des neuen Krakauer Zementirungsamtes aufzuhören. Nur die zur Abhaimung der Fäden und zu sonstigen Arbeiten bei der Zementirung etwa erforderlichen Handlanger hat die Parthei selbst zu entlohnen.

VII. Wenn die von den Partheien zur Zementirung gebrachten Maasse und Gewichte mit den Muttermaassen und Gewichten nicht übereinstimmen, so werden dieselben von dem Zementirungsamte lediglich zurückgewiesen werden, ohne sich in eine Rektifizierung derselben einzulassen, die nur Sache der Parthei ist.

VIII. Im Falle der Übereinstimmung der zur Zementirung gebrachten Maasse mit dem Muttermaasse, wird nebst der Jahreszahl das Verifizierungszeichen, welches laut der mit der hohen Ministerial-Verordnung vom 29. November 1855 (R. G. B. XLIV. St. Nr. 206 *) bekannt gegebenen a. h. Entschliessung vom 3. November 1855 aus dem k. k. Reichsadler mit Beisezung der ersten Anfangsbuchstaben des Ortes wo das Zementirungsamt seinen Sitz hat, besteht, aufgedrückt werden.

IX. Gußeiserne Gewichte dürfen laut hoher Ministerial-Verordnung vom 5. Mai 1856 (R. G. B. XX. St. Nr. 74 **) nur dann zementirt werden, wenn sie mittelst eines eisernen Ringes, auf dem der Approbationsstempel anzubringen ist, justirt sind; gußeisernen Gewichten mit einem Blei oder anderem Zusätze ist die Approbation nicht nur zu verweigern, sondern es sollen dieselben sogleich confiscirt werden.

X. Diejenigen Gewerbsleute, welche sich mit der Verfertiigung von Waagen, Gewichten, Hohl- und Längenmaassen beschäftigen, müssen die verfertigten Gegenstände mit ihren Meisterzeichen versehen und noch vor dem Verkaufe zementiren lassen.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XLV. Stück, Nr. 220, Seite 543.

**) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, XX. Stück, Nr. 79, Seite 167.

scach, gdzie Magistrat nie istnieje, zamianuje osobę do cechowania urząd powiatowy.

Urzędy powiatowe mają osoby do cechowania mianowane osobno do tego za-
przysięgnąć, i w celu sprawowania ich działalności udzielną instrukcją opatrzyć.

IV. Każdy urząd cechowania dostanie należyte miary i gwichty autentyczne,
jako też do tego potrzebne stęple. Urząd cechowania w Krakowie rozpocznie swe
działanie z dniem pierwszym Listopada b. r.; dla innych urzędów cechowania czas
rozpoczęcia ich działalności później oznajmionym zostanie.

V. Koszta tak na sprawienie autentyków w miarach, gwichtach, stęplach i po-
trzebnych sprzętów, jako też za sprawowanie działalności cechowania opłacane bę-
dą z funduszu Krajowego.

VI. Cechowanie odbywać się będzie bezpłatnie.

W mieście Krakowie i jego okręgu ustaje dotąd prawnie istniejąca opłata
od cechowania z dniem 1. Listopada b. r., jako dniem rozpoczęcia swój działal-
ności nowój Władzy cechowania w Krakowie. Tylko do zrównania beczek lub do
innych robót przy cechowaniu potrzebnych robotników ma strona sama wynag-
rodzić.

VII. Gdy miary i gwichty, które strony do cechowania przyniosą, z autenty-
kami miar i gwichtów się nie zgadzają, natenczas takowe urząd cechowania jedynie
tylko zwróci, nie wchodząc wcale w sprawdzenie tychże, co wyłącznie do stro-
ny należy.

VIII. Gdy się miary do cechowania przyniesione z autentykiem zgadzają, na-
tenczas ma się na nich oprócz liczby roku także i znak sprawdzenia odbić, który
według obwieszczonego Wysokiém Rozporządzeniem Ministeryalném z dnia 29.
Listopada 1855 r. (Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 206*), Najwyższego
Postanowienia z dnia 3go Listopada 1855 r. z C. K. Orła Państwa z dołączeniem
początkowych głosek miejsca, w którym urząd cechowania istnieje, się składa.

IX. Gwichty z lanego żelaza mogą według Wysokiego Rozporządzenia Mini-
steryalnego z dnia 5. Maja 1856 r. (Dziennik Praw Państwa, Część XX, Nr. 74**),
tylko wtedy być cechowane, gdy żelazną obrączką zaopatrzone są, na której
stępel sprawdzenia wyciśniętym być ma; gwichty z lanego żelaza z przydatkiem
ołowianym lub też innym, nie tylko że nie mogą być cechowane, lecz mają
być natychmiast zabrane.

X. Rękodzielnicy, którzy się sporządzaniem wag, gwichtów, miar objętości i
długości trudnią, obowiązani są porobione podobne przedmioty swoim znakiem maj-
sterskim opatrzyć, i jeszcze przed sprzedażą zacechować dać.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, rok 1855, Oddział pierwszy,
Zeszyt XLV, Nr. 220, stron. 543.

***) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, rok 1856, Oddział pierwszy,
Zeszyt XX, Nr. 79, stron. 167.

XI. Alle Gewerbs- und Handelsleute, welche nach Maaß und Gewicht kaufen und verkaufen, müssen sich stets der vorgeschriebenen, gehörig cimentirten Waagen, Gewichte und Mafßereien bedienen und dürfen an dem Orte, wo sie ihr Geschäft betreiben, andere Waagen, Gewichte und Mafßereien nicht einmal aufbewahren.

XII. Alle Gewerbs- und Handelsleute sind verpflichtet, ihre Waagen, Gewichte und Mafßereien in der Regel alle 2 Jahre recimentiren zu lassen.

Insofern aber diese Gegenstände wegen des häufigen Gebrauches mehr der Abnützung unterliegen, hat die Recimentirung jährlich statt zu finden.

XIII. Wirthe und Schänker haben den Gästen in den Schankhäusern das Getränk, welches nach dem Maaße verlangt wird, nicht nur aus cimentirten Gefäßen zuzumessen, sondern auch nur in maaßhältigen Gefäßen vorzusetzen, wie dieß mit der hohen Ministerial-Verordnung vom 15. März 1855 Beil. 2 zu der Kundmachung vom 1. März 1856 (Landes-Regierungs-Blatt Jahrgang 1856, II. Abtheilung, IV. Stück Nr. 5) verordnet wurde.

XIV. Die Übertretung dieser gegenwärtigen Vorschrift wird, insofern sie sich nicht als eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, in jedem Falle mit der Confiscation des Gegenstandes und im Wiederholungsfalle überdieß mit einer Geldstrafe von Einem bis Fünf und Zwanzig Gulden R. M. geahndet.

Diese Geldstrafe tritt schon im ersten Falle ein, wenn die Confiscation nicht vollzogen werden kann. Die an den abgenommenen Gegenständen oder an Geld verwirkte Strafe verfällt dem Armenfonde des Ortes, wo die Übertretung begangen wurde.

Die Untersuchung und Bestrafung von derlei Übertretungen steht nach der hohen Ministerial-Verordnung vom 3. April 1855 (R. G. B. XVIII. St. Nr. 61 *) den politischen Behörden zu.

XV. Die Aufsichtsorgane sind angewiesen, bei den Gewerbs- und Handelsleuten welche was immer für Waaren und Getränke nach dem Maaße und Gewichte verkaufen, öfter des Jahres unvermuthet Untersuchung zu pflegen, vorkommende Gebrechen zu erheben, fehlerhafte Waagen, Gewichte und Maaße den Partheien abzunehmen und hierüber die Anzeige an die kompetente Behörde zu erstatten.

Seinrich Graf zu Clam Martinic.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krafauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XIX. Stück, Nr. 73, Seite 247.

XI. Każdy rękodzielnik i kupiec, który według miary i gwichtu kupuje i sprzedaje, musi zawsze przepisanych do tego i należycie cechowanych wag, gwichłów i miar używać, i nie wolno im w tém miejscu, gdzie swoje zatrudnienie prowadzą, żadnych innych wag, gwichłów i miar ani nawet przechowywać.

XII. Wszyscy rękodzielnicy i kupcy obowiązani są, swoje wagi, gwichły i miary w ogóle co dwa lata dawać świeżo cechować.

O ile jednak te przedmioty z powodu częstego używania prędszemu zużyciu podlegają, powinno odcechowanie co rok się ponawiać.

XIII. Oberżyci i szynkarze mają gościom w szynkach trunków, którego się według miary zażąda, nie tylko z cechowanych naczyń nalewać, lecz także w naczyniach trzymających miarę podawać, jak to Wysokiem Rozporządzeniem Ministeryalnem z dnia 15. Marca 1855 r. dodatek 2. do obwieszczenia z dnia 1 Marca 1856 (Dziennik Rządu Krajowego r. 1856, Oddział drugi, IV. Zesz., Nr. 5) nakazane było.

XIV. Przekroczenie niniejszego przepisu zostanie w razach, gdy się jako cięższa nagana i kary godna czynność nie okaże, w każdym razie konfiskacją przedmiotu, zaś w powtórnym razie prócz tego karą pieniężną od jednego do dwudziestu pięciu Złr. m. k. karane.

Ta pieniężna kara zapada już przy pierwszym razie, gdy konfiskacya nie może być uskutecznioną. Kara w odebranych przedmiotach lub też pieniądzech zapadła, należy funduszowi ubogich owego miejsca, gdzie przekroczenie popełnione zostało.

Dochodzenie i karanie podobnych przestępstw, przynależy politycznym urzędem według Wysokiego Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Kwietnia 1855 r. (Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, Nr. 61*).

XV. Nakazuje się władzom i osobom nadzór prowadzącym, u rękodzielników i kupców, którzy jakiegobądź towary i napoje na miarę i gwichły sprzedają, kilka razy w roku niespodzianie rewizyje odbywać, zasłże uchybienia dochodzić, fałszywe wagi, gwichły i miary stronom odebrać, i prócz tego przynależnemu urzędowi o tém doniesienie uczynić.

Henryk Hrabia Ciam-Martinic.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, rok 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt XIX, Nr. 73, stron. 247.

